

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.269/2023/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

név (cím szám, tartózkodási hely: cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Takács Attila Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Takács Attila)

Az alperes:

Szentendrei Járásbíróság (cím3.)

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (cím4)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.635.958/2022/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.P.85.736/2022/31-I.

Rendelkező rész

A Kúria a felperes eljárás szabálytalansága elleni kifogását elutasítja és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét visszautasítja.

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes faxszámára/számaira 2020-ban érkezett üzenetek számának kiadása iránti keresetet elutasító rendelkezését helyben hagyja, a másodfokú

ítéletnek a perköltség összegének leszállítására vonatkozó rendelkezését mellőzi, ezt meghaladóan a jogerős ítélet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2021. augusztus 28-án az alperestől elektronikus úton a következő közérdekű adatok kiadásának a teljesítését kérte: 1. kezeli-e azt az adatot, hogy mik a közfeladatai; 2. kezeli-e azt az adatot, hogy egyes tevékenységeit mely közfeladata(i) teljesítése körében végzi; 3. adja ki, hogy a faxszámára/számaira 2020-ban hány üzenet érkezett.

[2] Az alperes az adat megismerése iránti igény teljesítését megtagadta, mivel álláspontja szerint ezek az adatok nem minősülnek közérdekű adatoknak.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[3] A felperes keresetében a pert megelőző adat megismerése iránti igényében megjelölt adatok kiadásának a teljesítését kérte: kezeli-e azt az adatot, hogy mik a közfeladatai (a továbbiakban: 1. kereset); hogy kezeli-e azt az adatot, hogy egyes tevékenységeit mely közfeladata(i) teljesítése körében végzi (a továbbiakban: 2. kereset); a faxszámára/számaira 2020-ban hány üzenet érkezett (a továbbiakban: 3. kereset).

[4] Az alperes valamennyi kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy bár közfeladatot ellátó szervezet, a felperes 1-3. keresetében igényelt információk nem közérdekű adatok, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerésének a teljesítésére irányul.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[6] Az elsőfokú bíróság indokolása szerint az 1. és a 2. keresetben megjelölt információnak nincs tényleges adatartalma, nem adat, ezért ezek a kereseti igények alaptalanok. A 3. kereset tárgyában a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2017 (XII.23) OBH utasítás (a továbbiakban: Beisz) 73. § (1) bekezdése alapján azt a következtetést vonta le, hogy mivel a bíróság a lajstrom adataiban nem köteles nyilvántartani az irat faxon érkezett-e, az alperes nem kezeli a 3. keresetben megjelölt adatot. Kiemelte, hogy az adatkezelő kizárólag létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatot köteles kiadni, adatelőállítási kötelezettsége nincs. Arról, hogy ilyen tartalmú bírósági nyilvántartás nincs, hivatalból van tudomása, erre nézve külön bizonyítás lefolytatása szükségtelen. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdésére utalva rögzítette: abban a jogkérdésben, hogy az alperesnek nincs adatelőállítási kötelezettsége, nem kíván eltérni a Kúriának a bírósági határozatok gyűjteményében is közzétett Pfv.IV.21.767/2019/6. Pfv.IV.20.941/2018/4., Pfv.IV.21.274/2014/9. számú határozatában kifejtett jogi érveléstől.

[7] Ezért az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes 3. keresetében megjelölt adat nem minősül az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011.

évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. és 6. pontjaiban meghatározott, közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a következő adatok kiadására: 2020-ban hány üzenet érkezett a faxszámára/számaira.

[9] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a felperes 1. és 2. keresetében megjelölt adatok nem minősülnek az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjaiban meghatározott, közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak, ezért ezeket a kereseteket elutasító rendelkezést helytállónak tartotta.

[10] A másodfokú bíróság a 3. kereset tekintetében azonban az elsőfokú bíróságtól eltérően úgy ítélte meg, hogy annak tárgya közérdekű adatok kiadásának a teljesítésére irányul. Hangsúlyozta, hogy a Beisz. 17. § (8) bekezdése értelmében a beérkezett faxot átadókönyvvvel kell átadni az ügyintézésre jogosultnak, ezért az rögzített adatnak minősül. Az alperesnek abból a nyilatkozatából, hogy a rávonatkozó bírósági iratkezelési szabályzat alapján a beérkező beadványokat nyilvántartják, következik az átadókönyv(ek) léte alperesnél. Az átadókönyv tárgyidőszakra vonatkozó adatainak megszámlálása a 13/2019. (IV. 8.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) [55] pontja alapján nem keletkeztet új adatállományt az alperesnél, ezért köteles a beérkező faxok számának mint közérdekű adatnak a kiadására.

[11] A másodfokú bíróság erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest a 3. kereseti kérelem teljesítésére kötelezte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a 3. keresetnek helyt adó rendelkezés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályként az Infotv. 1. §-át, a 3. § 5. pontját, a 26. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését és a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Büsz) 2. § 1. pontját jelölte meg. Hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének a megsértésére is.

[13] Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság a megjelölt jogszabályokat megsértve állapította meg, hogy a 3. kereset tárgyát képező adat közérdekű adatnak minősül. Állította, a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróság határozataiban ennek megítéléséhez meghatározott szempontokat, ezzel az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési alapelvet. Mivel a közérdekű adatok körét az Infotv. taxatíven nem határozza meg – egy-egy információ közérdekű adatként való minősítése során az információs szabadság alkotmányos funkciójára és az Infotv. információs szabadsággal kapcsolatos – az Infotv. 1. §-ában rögzített céljára kell figyelemmel lenni, amely minden egyes adatkörnél egyedi mérlegelést és értelmezést igényel a bíróság részéről.

[14] Hangsúlyozta, hogy a 3. keresetben megjelölt ismeretek semmiféle (azaz nemhogy alapvető, hanem semmilyen) jelentőséggel nem bírnak az információs szabadság funkciója szempontjából. A másodfokú bíróság – megsértve a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét – nem indokolta meg, hogy a kifejezett védekezésével szemben a faxforgalmat a közügyek átláthatósága szempontjából egyáltalán (nem alapvető súllyal, hanem bármilyen szinten) relevánsnak tartja-e.

[15] Kiemelte: az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése értelmében a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. Ezért érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte és alkalmazta az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott fogalmat: a faxforgalom és a faxkészülék jellemzője nemhogy irreleváns a közügyek (a bíróságon folyó ítélezés) átláthatósága szempontjából, hanem még csak nem is az ítélezési tevékenységére

vonatkozik, formálisan sem felel meg a közérdekű adat fogalmának. Állította, a másodfokú bíróság jogértelmezése ellentétes a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. és a Pfv.IV.21.579/2015/4. számú ítéleteiben kifejtett jogértelmezéssel.

[16] Másodlagosan hivatkozott az adat-előállítási kötelezettsége hiányára. A közfeladatot ellátó szerv a precedenserejű kúriai jogértelmezés szerint még az adatigénylés teljesítése érdekében sem köteles adatgyűjtésre, valamint az egyébként rögzített adatokból meghatározott szempontok szerint válogatott új, minőségileg más adatsor előállítására (Kúria Pfv.IV.21.274/2014/9., Pfv.I.20.543/2016/4., Pfv.IV.20.530/2018/6.). A 2020-ban esetlegesen beérkezett faxok darabszámára vonatkozó aggregált adatokat nem tartja nyilván, a 3. kereseti kérelemben megjelölt adatot nem kezeli, új adatállomány előállítására pedig nem kötelezhető.

[17] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a 3. keresettel összefüggésben tévesen értelmezte a Beisz. 17. § (8) bekezdését. Ez a rendelkezés ugyanis nem írja elő, hogy az átadókönyv(ek)ben – amely az ügyviteli rendelkezésekre figyelemmel nem is kizárólag a faxon érkezett beadványra van rendszeresítve, hanem a Beisz. 87. § (4) bekezdéséből is következően valamennyi (nem pusztán faxon érkezett) irat átadására szolgál – az átadandó iratnál a faxon való érkezési módot is feltüntessék. A Beisz. 17. § (8) bekezdése – összhangban a Büsz. 2. § 1. pontjával – csupán az átvétel igazolását kívánja meg, azt, hogy az iratot átadták az ügyintézésre jogosultnak. Ezért a másodfokú bíróság okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a faxon való érkezés az átadókönyvben rögzített adat, az átadókönyv(ek)ből való egyenkénti kikereséssel a faxok mennyisége összeállítható.

[18] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben az alperest 14.615 forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Az eljárás szabálytalansága elleni kifogást is előterjesztett a jogerős ítélet végrehajtását felfüggesztő végzése ellen. Állította, az alperes nem valószínűsítette, hogy a jogerős ítélet végrehajtásának a felfüggesztése súlyosabb hátrányt okozna, mint amivel a végrehajtás elrendelése járna. Emiatt a végrehajtás felfüggesztése nemcsak jogszabálysértő, de lényegesen sérti a közérdekű adatok megismerése iránti jogát.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A Kúria előrebocsátja, hogy a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság által az 1. és 2. keresetet elutasító rendelkezését helyben hagyó döntése felülvizsgálattal nem támadott. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

[20] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 156. § (2) bekezdése alapján elutasította a felperes eljárás szabálytalansága elleni kifogását, mivel annak feltételei a felperes által megjelölt okból nem állnak fenn. A felperesnek az a hivatkozása ugyanis, hogy nem ért egyet a jogerős határozat végrehajtásának a felfüggesztésével, olyan vélt eljárási szabálysértés, amely nem teremt a perorvoslással nem támadható végzéssel szemben felülbírálatot. Az eljárás szabálytalansága ellen előterjeszthető kifogás célja, funkciója nem a Pp.-ben kizárt jogorvoslat lehetőségének a biztosítása.

[21] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletnek kizárólag a perköltségre vonatkozó rendelkezését érintette, amely ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés c)

pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye. Ezért a Kúria a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Pp. 415. § (1) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.

[22] A felülvizsgálati kérelem alapos a következők szerint.

[23] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében vitatta, hogy a 3. kereset közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésére irányul. Ezért a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának azt kellett megítélnie, hogy a másodfokú bíróság jogszabályt sértve kötelezte-e az alperest a 3. keresetben megjelölt adatok kiadására.

[24] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot (információs szabadság). Az Alaptörvényben védett alapjogok esetén a bíróságnak a jogszabályok által kijelölt értelmezési kereteken belül kell azonosítaniuk az eléjük kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, valamint a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük {3112/2022.(III.23.) AB határozat [25]}.

[25] Az információs szabadság tartalma az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített gyakorlata szerint {lásd összefoglaló jelleggel a 4/2021. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [31]-[32], [35]-[38]} az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti, ami azért lényeges, mert az információkhoz való hozzáférés lehetősége, az információk szabad áramlása, különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű. Az információs szabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget teremt a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, annak révén keletkező, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek. Mindezek mögött alapvetően két, egymással összefüggő indok áll: egyrészt a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek a megteremtése, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése {3486/2022. (XII.20.) AB határozat, Indokolás [19]}.

[26] Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatminőség vizsgálata körében kiemelte: az Alaptörvény értelmében az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik, de az Alaptörvény - a 39. cikk (2) bekezdését kivéve - nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Ezért az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokásos az érintett adatkört behatárolni. Tehát adatigénylés esetében az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjának értelmezésére és megfelelő alkalmazására van szükség. {Abh1, Indokolás [40]}. A közérdekű adat meghatározása során alapvetően az Infotv. fogalom-meghatározásából kell kiindulni {3233/2023. (VI.2.) AB határozat, Indokolás [27]}.

[27] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszer alapján annak megítélése során, hogy a megismerni kívánt adat megfelel-e az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti fogalomnak, az Infotv. célját is figyelembe kell venni.

[28] Az Infotv. 1. §-a szerint e törvény célja a hatálya alá tartozó tárgykörökben az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, valamint a közügyek átláthatósága, a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon.

[29] A Kúria jelen perben is irányadónak tartja a Pfv.21.976/2014/9. és a Pfv.21.579/2015/4. számú – ez utóbbi határozattal szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság 3077/2017. (IV.28.) AB határozatával elutasította – precedens határozataiban kifejtett jogértelmezését, amely szerint kizárólag azok az adatok tartoznak az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatok körébe, amelyek az Infotv. hatálya alá tartozó szervek tevékenységére vonatkoznak és az adat a közfeladatuk ellátásával összefüggésben keletkezik. Az Infotv. a közérdekű adat fogalmának meghatározásánál ugyanis egyértelműen összekapcsolja a közfeladatot ellátó szerv kezelésében levő és egyben a tevékenységére vonatkozó, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett adatok körét, e feltételeknek együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy azok közérdekű adatnak minősüljenek.

[30] Az alperes a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 16. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bíróság, tevékenysége és egyben közfeladata az igazságszolgáltatás. A faxforgalom a közügyek (a bíróságon folyó ítélezés) átláthatósága szempontjából lényegtelen, az nem az alperes nyilvánosan megismerhető ítélezési tevékenységére vonatkozik, ezért nem tartozik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti fogalom körébe. Ezek az adatok - az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott fogalom Alaptörvény 28 cikkének megfelelő értelmezésével - nem tekinthetők az alperes igazságszolgáltatási tevékenységére vonatkozó adatnak sem. A konkrét bírósági ügyek intézése során szükségszerűen kezelt adatok nem az alperes ítélezési tevékenységére vonatkozó ügyforgalmi, ügyelosztási, szervezeti stb. adatok. Azok attól még nem minősülnek közérdekű adatnak és közérdekből nyilvános adatnak, hogy a Beisz 17. § (8) bekezdése értelmében a fax útján érkezett iratok átadókönyvvvel kerülnek átadásra az ügyintézésre jogosult személynek, ez a rendelkezés nem változtatja meg az adatminőségüket. A közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok kiadásának kötelezettségét az Infotv. 1. §-ában meghatározott cél, a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek alapozza meg. Jelen esetben azonban ilyen közérdek nem áll fenn, ilyet a felperes sem jelölt meg. A fax adattartalma ugyanis csupán azok számára ismerhető meg, akiknek ezt a jogosultságot az iratbetekintést, iratmegismerést szabályozó eljárási jogszabályok biztosítják.

[31] A fentiekre figyelemmel az alperes jogszerűen tagadta meg a felperes 3. keresetében megjelölt adat megismerése iránti igényének teljesítését.

[32] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezését a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét e vonatkozásban helyben hagyta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 1. §, 3. § 5. és 6. pont
14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (Büsz.) 2. § (1)
17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás (Beisz.) 17. § (8) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[34] Annak megítélése során, hogy az adat megismerése iránti igény tárgya közérdekű adatnak, vagy közérdekből nyilvános adatnak minősül-e, az Infotv. célját is figyelembe kell venni.

[35] Az Infotv. a közérdekű adat fogalmának meghatározásánál összekapcsolja a közfeladatot ellátó szerv kezelésében levő és egyben a tevékenységére vonatkozó, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett adatok körét, e feltételeknek együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy azok közérdekű adatnak minősüljenek.

Záró rész

[36] Az alperes az eljárási költségét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint nem számította fel, ezért a Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében mellőzte annak megállapítását.

[37] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pont értelmében tárgyi illetékmentes, ezért az eljárási illetéket a Pp. 96. § (1) bekezdése és a 102. § (6) bekezdése alapján azt az állam viseli.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2023. október 4.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró